

Een CO₂-neutrale aanpak in de drukkerij

Aurelia Ricciardi |

Tot hoe ver gaat het milieugeweten van een actief geëngageerde drukkerij? Welke handelingen gaan tot het dagelijkse werk behoren? Een bedrijf dat groen wil zijn, moet veranderingen in zijn industriële aanpak en in zijn verbruik doorvoeren. Wat zulk een ommekeer kan inhouden, zien we bij de drukkerijen Van der Poorten, Schmitz en Onlineprinters.

De wereldwijde emissies moeten tegen 2050 met 40 à 70 % dalen (in vergelijking met 2010) en tijdens de tweede helft van de 21e eeuw moeten we tot een zo goed als CO₂-neutrale economie komen.” Dat is volgens de ‘Internationale groep experts in klimaatontwikkeling’ nodig om de opwarming van het klimaat tegen 2100 tot 2 °C te beperken. De experts deden die aanbeveling binnen het kader van de COP21, de Klimaatconferentie van Parijs in 2015.

CO₂-neutraal drukken wordt dus een belangrijk item voor de grafische sector. En almaar meer drukkerijen die tot een oplossing voor het klimaatprobleem willen bijdragen en tot een duurzame ontwikkeling willen komen, stappen daarbij af van de gebaande wegen. De impact op het milieu verminderen, groene alternatieven promoten, milieuverantwoord gedrag in de werkomgeving aanmoedigen en een eerlijke prijszetting bepalen mee de grote strategische lijnen van de drukkerijen die er zich

toe verbinden om zo CO₂-neutraal mogelijk te produceren. Om die doelstelling te bereiken, moeten de drukkerijen en leveranciers het eens worden over de prijzen om niet alle extra kosten aan de eindklant door te rekenen.

Groene drukkerijen

Sinds 2013 werkt Onlineprinters mee aan een programma voor CO₂-compensatie via zijn partner ClimatePartner GmbH. Julia Voigt, directeur marketing van Onlprinters.be legt uit: “Sinds de introductie van de klimaatneutrale druk, bijna vier jaar geleden, zijn er 150.000 bestellingen via ClimatePartner gepasseerd, goed voor een uitstoot van 50 miljoen kg CO₂. Dat stemt overeen met ongeveer 3.000 vluchten van Brussel naar New York. We bieden onze klanten de mogelijkheid om de milieuprojecten te kiezen die ze willen ondersteunen: de bescherming van de wouden in Brazilië, waterkrachtcentrales in Indonesië en windenergie in Turkije.”

Opdrachten van verschillende klanten worden gebundeld en samen gedrukt. © Onlineprinters GmbH

Op het ogenblik is ongeveer 7 % van de bestellingen die Onlineprinters dagelijks verwerkt, klimaatneutraal. “Het milieubesef van onze klanten is in de loop van de voorbije jaren wel toegenomen, maar blijft beperkt. Hoewel de extra kosten voor die aanpak maar een 0,7 % van de waarde van de bestellingen bedragen. Wel verwachten we dat over vijf jaar 20 % van onze bestellingen CO₂-neutraal is,” aldus Julia Voigt. Als een van de belangrijkste online drukkerijen in Europa levert Onlineprinters GmbH aan meer dan 500.000 klanten in 30 landen – dat betekent dat de 15 onlinewinkels van het bedrijf elk jaar ongeveer twee miljard drukopdrachten verwerken. De productievestigingen van Onlineprinters zijn uitgerust met Speedmaster offsetpersen, digitale HP Indigo

persen en grootformaatpersen van Durst en HP die met UV- en latexinkten werken. Het productgamma van Onlineprinters telt meer dan 1400 verschillende producten: naamkaartjes, flyers, catalogi, drukwerk op groot formaat, enz.

In België neemt een groot aantal drukkerijen het begrip ‘milieuvriendelijk bedrijf’ ernstig. Dat is echter een zware uitdaging voor een sector die bij het grote publiek vaak als een grote vervuiler bekend staat. Toch bewijzen geëngageerde drukkerijen dat het mogelijk is om op een duurzame manier te produceren, en dat zowel het bedrijf als de natuur daar wel bij varen. En die aanpak gaat heel wat verder dan het gebruik van papier met PEFC- of FSC-certificaten. Dat is alvast wat Schmitz Digital Printing uit Ciney en de drukke-

rij Van der Poorten (VdP) uit Leuven duidelijk maken. Beide bedrijven voeren oplossingen in om op termijn CO₂-neutraal te werken, en daarbij tegelijk de productiviteit permanent te verbeteren en de concurrentiepositie te behouden. Aspecten van die aanpak zijn het beheer van het energieverbruik, de opwaarderend van het afval, het respecteren en invoeren van verschillende normen en labels zoals ISO14001, EMAS, CO2Logic, Imprim'Vert, enz.

In 2011 heeft de stad Leuven zich met het project 'Leuven Klimaatneutraal 2030' verbonden om in 2030 klimaatneutraal te zijn. Bij dat project zijn verschillende Leuvense bedrijven betrokken, onder andere de drukkerij VdP die gespecialiseerd is in de offsetdruk van tijdschriften (Heidelberg Speedmaster). "Drie jaar geleden werd alle personeelsleden gevraagd een enquête in te vullen met het oog op een strategisch onderzoek van het bedrijf. Bij de gemeenschappelijke waarden nam het milieu een belangrijke plaats in," vertelt bestuurder Filip Van Wezemaal van VdP. Sindsdien spant de offsetdrukkerij zich in

om haar klimaatimpact te verminderen en om meer verantwoordelijkheid ten opzichte van de samenleving te nemen. In april 2015 sloot drukkerij VdP bijvoorbeeld een samenwerkingsakkoord met CO2logic om een balans van haar CO₂-emissies op te stellen en die te verminderen. Vandaag kan VdP CO₂-neutraal drukwerk aanbieden, van de drukvoorbereiding tot de levering, dankzij een project voor CO₂-compensatie. Net zoals bij Onlineprinters bestaat het principe erin om de CO₂-uitstoot van een drukwerk te neutraliseren door een project in een ontwikkelingsland te ondersteunen. Bij VdP gaat het om een project dat kleine kookfornuizen levert aan gezinnen in Kenya zodat die niet meer op open vuurtjes moeten koken. Door het gebruik van kookfornuizen moeten er minder bomen gekapt worden en wordt de CO₂-uitstoot beperkt. Bij VdP is het Filip van Wezemaal die het milieuvaandel hoog houdt. De econoom van opleiding omschrijft zichzelf als een 'ecoloog'. Tegen de kapitalistische logica in, ziet hij de duurzaamheid van een drukkerij niet in

Dirk Van der Poorten, gedelegeerd bestuurder, en Filip Van Wezemaal, bestuurder, van het familiebedrijf Van der Poorten.

THE SERVICE YOU DESERVE

Albyco.be

LET'S TALK ABOUT
'ADDED VALUE'

BOGRAMA BSR 550 BASIC
ROTATIEVE STANS MACHINE

NIEUW!

Verhoog en optimaliseer uw productie dankzij deze
hoog kwalitatieve oplossing!

Een innovatief stanssysteem voor de creatieve
afwerking van drukwerk, verpakkingen, etiketten, ...

Rotatief stansen d.m.v. magnetische cilinders, snijden,
rillen, perforeren, blinddruk enz...

BOGRAMA
BOCHSLER GRAFISCHE MASCHINEN

BEKIJK ONS VOLLEDIG GAMMA OP
WWW.ALBYCO.BE

De tijdschriften die drukkerij Van der Poorten vervaardigt, worden in recyclebaar en gecertificeerd materiaal verpakt.

het streven naar voortdurende groei. “Dat zou erop neerkomen dat we altijd meer moeten werken om de leningen terug te betalen voor we winst maken. Op een bepaald moment moet je tevreden zijn met wat je hebt en moet je wat je hebt veilig stellen. Heel wat gezinnen rekenen op ons,” zegt Filip van Wezemaal. Schmitz Digital Printing, een digitale grootformaatdrukkerij in de industriezone van Ciney, zou je op klimaatvlak een wapenbroeder van VdP kunnen noemen. Het bedrijf is uitgerust met zeven printers – zowel vlakbed- als roll-to-roll-modellen – die met UV-, latex- en solvent-inkten werken. In 2010 was Schmitz de eerste digitale drukkerij in België die de EMAS-certificatie verwierf. Bruno Schmitz, de oprichter van de drukkerij, legt uit: “Tot dan volgden we onze eigen milieuaanpak die we ‘Green Attitude’ gedoopt hadden. Daardoor voldeden we al aan een groot deel van de EMAS-criteria. Die registratie verplicht ons nu om elk jaar onze resultaten te melden, of die nu goed of slecht zijn, en om onze acties te verduidelijken. Daarvoor hebben we een ‘eco-

team’ opgericht. Drie mensen verbinden er zich toe om de maandelijkse energiecontrole volgens ons intern charter uit te voeren.

Bruno Schmitz, oprichter van Schmitz Digital Printing, een digitale drukkerij die zich in de grootformaatdruk gespecialiseerd heeft.

En als we een nieuwe werknemer aanwerven, volgt die een kleine milieucursus. Onze EMAS-certificatie verplicht ons om voortdurend verbeteringen in te voeren, die verder gaan dan de huidige wetgeving. Daarbij speelt de creativiteit van de werknemers een belangrijke rol, niet alleen op grafisch maar ook op technisch vlak. Anders pro-

duceren om de kwaliteit te verhogen en de kosten te verminderen, ecologisch verantwoorde ontwerpen maken, of nog recuperatiemateriaal gebruiken, zijn stappen die immers ook creativiteit vergen.” Sinds 2013 heeft de digitale drukkerij ook het certificaat ISO 14001. Bruno Schmitz is ondervoorzitter van de bedrijvenclub van Ciney, die onder andere als opdracht heeft om de banden tussen de bedrijven op het industrieterrein van Ciney te verbeteren.

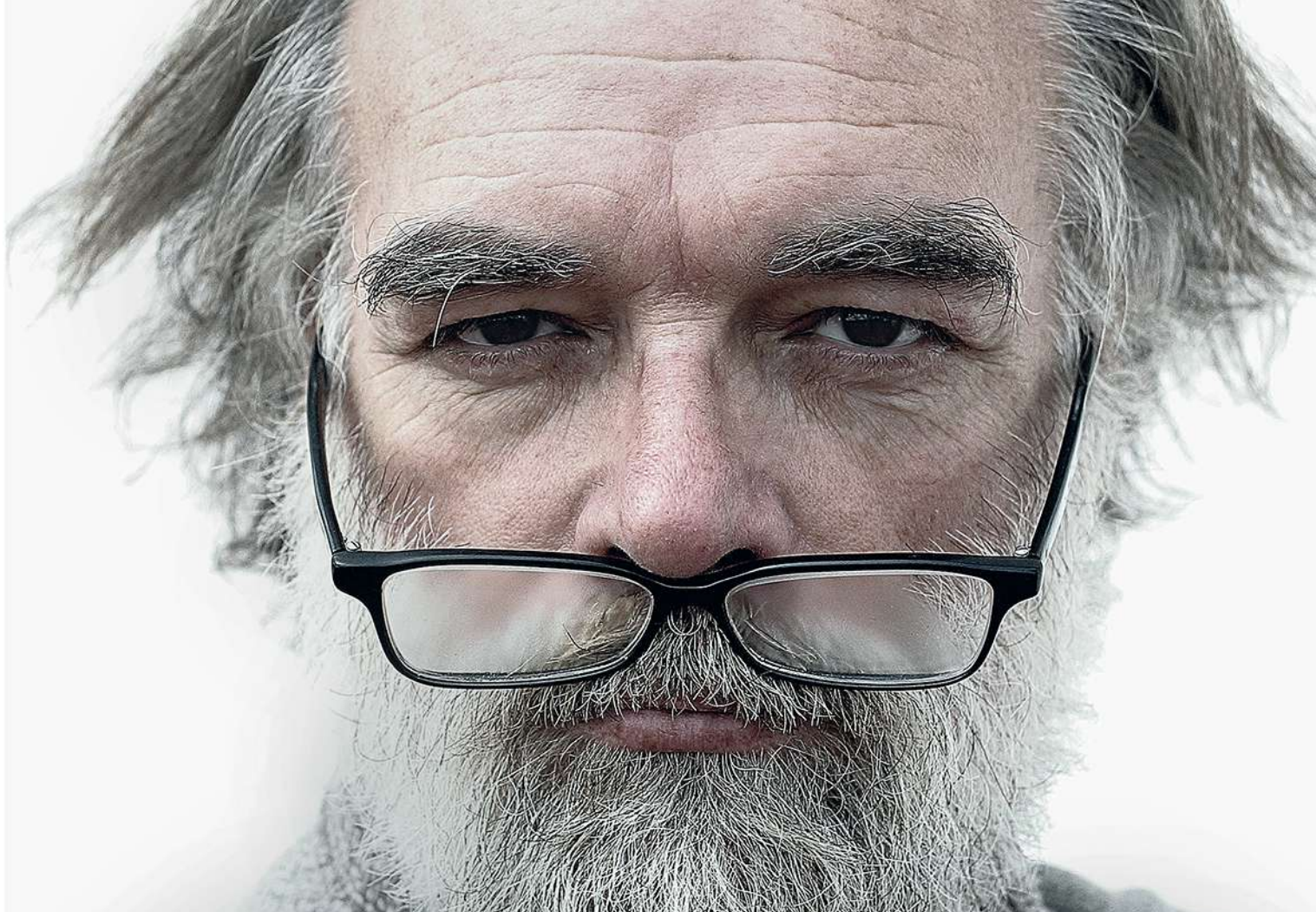
De koolstofbalans

Wat is de CO₂-uitstoot van een drukwerk? Bij de berekening daarvan moet men rekening houden met het energieverbruik (elektriciteit, gas), het transport en de productie van de gebruikte materialen. De koolstofbalans is een van de basisgegevens voor een drukkerij die naar een groene werkwijze wil evolueren. Op basis van de koolstofbalans kan het bedrijf beslissen waar verbeteringen mogelijk zijn en kan het een actieplan uitwerken om zijn ecologische voetafdruk te

verkleinen. Zo heeft drukkerij Schmitz o.a. met de volgende aspecten rekening gehouden om zijn milieupolitiek vorm te geven: het geluid dat de productiemachines opwekken, de productie en de opslag van gevaarlijk afval, het transport dat nodig is om de grondstoffen aan te voeren en de afgewerkte producten te leveren, het energieverbruik, enz. Bij Van der Poorten volgt men dezelfde aanpak. “Alle informatie verzamelen vraagt veel tijd,” zegt Filip Van Wezemaal van VDP. “Binnen het bedrijf moeten we samenwerken om alle resultaten te bundelen. Zelfs de boekhouder wordt ingeschakeld. Het heeft zes maanden geduurd voor we het energieverbruik echt konden berekenen,” gaat hij voort. Elk jaar moet de Leuvense drukkerij alle gegevens bezorgen aan CO₂logic dat vervolgens oplossingen voorstelt om het beheer te verbeteren en om de CO₂-impact te beperken. “We hebben 1396 zonnepanelen op het dak geïnstalleerd. Die leveren een derde van ons elektriciteitsverbruik, de rest

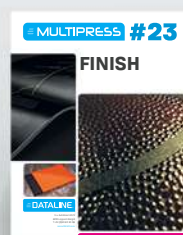
Bij Schmitz Digital Printing zijn de printsystemen van een afzuigstelsel voorzien.

U heeft een neus voor zaken?

Kies voor maximale automatisatie van uw bedrijfsprocessen met MultiPress

Vraag vandaag nog uw gepersonaliseerd magazine aan op MultiPress.biz/slkkqx

ROI BUUST .biz

Rekent u even mee
hoeveel MultiPress
u zou kosten?

En hoeveel u kunt
besparen?

RoiBuust.biz/s77guad

MultiPress is dé MIS/ERP software voor elke dynamische drukkerij. Elke dag opnieuw nemen wij alle administratieve aspecten van uw bedrijf voor onze rekening.

www.dataline.eu - magazine23@dataline.eu - 050 83 20 06

MULTIPRESS

business software for printing companies

komt van een voor 100% gecertificeerde leverancier van groene stroom. We hebben ook in hybride auto's met een aardgas- of dieselmotor geïnvesteerd. Daarnaast hebben we nog een premiestelsel ingevoerd om het personeel aan te moedigen om met de fiets te komen werken. En in het bedrijf worden er weliswaar nieuw ledverlichtingen geïnstalleerd." De drukkerij Schmitz benadert de zonnepanelen op een andere manier: "We zouden 800 m² zonnepanelen kunnen plaatsen waarmee we 40% van ons totale elektriciteitsverbruik zouden kunnen opwekken, maar wat gebeurt er met die panelen als er morgen geen drukkerij meer is? Voor het ogenblik koop ik 100% groene stroom aan. Maar ik ontwikkel een project voor een gemeenschappelijk netwerk zonnepanelen voor de bedrijven in Ciney. Dat is een van de doelstellingen van de bedrijvenclub. Op die manier kan iemand ervan profiteren wanneer ik morgen minder elektriciteit verbruik."

De centrale inktaanvoer bij de 8-kleuren offsetpersen van Onlineprinters, een milieuvriendelijke en doeltreffende oplossing. °

Bij de digitale drukkerij Schmitz staan milieukwesties al langer centraal in de werking van het bedrijf. Eerst via een eigen aanpak van het bedrijf, vervolgens met de EMAS-certificatie. "Onze eerste doelstelling bestond erin ons energieverbruik met 30% te verminderen. Het eerste jaar al zijn we erin geslaagd 25% te besparen dankzij een nieuw persluchtsysteem, een nieuwe ledverlichting en de introductie van een UV-LED-printer in plaats van een traditionele UV-printer," legt Bruno Schmitz uit. "Door onze productie beter te organiseren, is het gelukt om een energiebesparing met een productiestijging te laten samengaan. Om de machines niet in wachtstand te laten staan (waarbij ze onnodig stroom verbruiken), groeperen we de bestellingen per materiaal, veeleer dan per machine. Daardoor beperken we het afval en de inschiet en kunnen we meer produceren met dezelfde energiekosten. Sinds enkele jaren al gaat ons energieverbruik naar beneden, terwijl het aantal geproduceerde vierkante meters stijgt."

Onlineprinters van zijn kant streeft een optimale productie na door verscheidene bestellingen te groeperen, zodat de kosten en de inschiet beperkt kunnen worden. "Dankzij de automatisering en de rationalisatie van onze bestel- en productieprocessen, hebben we in de loop der jaren middelen op andere gebieden kunnen besparen en dat heeft een positief effect op onze ecologische voetafdruk. Een concreet voorbeeld van hoe milieubekommernissen een plaats krijgen in onze productie is de centrale inkttoevoer.

Voor de levering van de afgewerkte producten gebruikt VdP meestal een elektrisch voertuig.

Onlineprinters GmbH

De inktten voor onze offsetpersen worden niet in kleine dosissen geleverd, maar in metalen containers van 300 kg die opnieuw gevuld kunnen worden," vertelt Julia Voigt. Een online winkel kan echter niet werken zonder een reeks van krachtige servers die energie verslinden. Daarbij komt dan nog eens de airco die nodig is voor de goede werking van die computers en die de ecologische voetafdruk nog groter maakt. Julia Voigt: "Onze online winkels werken klimaatneutraal. En ook bij de servers en bedrijfswagens streven we die doelstelling na." Op dat vlak neemt een andere partner van Onlineprinters het op zich om de CO₂-emissies te neutraliseren via een milieuproject. Volgens Julia Voigt worden er op die manier 77.000 kg CO₂-emissies per jaar gecompenseerd.

Hoe kies je materialen en uitrustingen?

De milieu-aanpak van het bedrijf heeft ook invloed op de in-

vesteringen in machines of verbruiksgoederen. "De grootste CO₂-emissie bij ons staat op rekening van het papier. Maar uiteraard kunnen we niet zonder dat product," zegt Filip Van Wezemaal. "De CO₂-emissies die bij de productie van papier vrijkomen, worden in onze koolstofboekhouding opgenomen. We proberen dus de leverancier te sensibiliseren om klimaatneutraal papier te leveren, maar zonder dat daar een hogere prijs tegenover staat omdat we die niet aan onze klanten willen doorrekenen." Op dat gebied is er nog veel werk aan de winkel. De drukkerij Van der Poorten blijft echter bij het principe van de koolstofcompensatie. "Uit de berekeningen van CO₂logic blijkt overigens dat de productie van offsetpapier duurzamer is dan dat van papier voor de digitale druk. Het verschil zit hem in de samenstelling van het gestreken papier voor de digitale druk. Bovendien gebruiken we inktten op plantaardige basis. En dat is veeleer milieuvriendelijk te noemen," merkt Filip Van Wezemaal op.

Bruno Schmitz volgt bij zijn

aankooppolitiek het principe 'made in Europe' om zo lokaal mogelijk te werken. Dat geldt ook voor de materialen. "Elke nieuwe aankoop wordt getoetst aan de criteria die in ons milieu-charter opgenomen zijn. Een gevolg is wel dat de totaalprijs niet daalt. Sommige klanten aanvaarden dat, terwijl anderen een milieuvriendelijk product tegen een lagere prijs willen. Ons EMAS-engagement impliceert ook een deel sensibilisatie. Meer bepaald vragen we onze leveranciers om inspanningen op bepaalde domeinen te leveren." En ook al toont Bruno Schmitz zich erg milieubewust, toch wijst hij het gebruik van bepaalde materialen, zoals PVC, niet af: "Ooit heb ik een klant over de vloer gekregen die een 100% ecologische druk wou op een outdoordrager zonder PVC. Ik heb hem uitgelegd dat in mijn ogen de milieuvriendelijkste oplossing erin bestond zijn zeil op PVC-basis op mijn kosten terug te nemen en dat te laten recycleren. Als tegenprestatie kan de klant een certificaat krijgen. Ik ga ermee akkoord dat PVC een vervuilende molecule is, maar ik heb alvast de zekerheid dat het product verschillende keren hergebruikt zal worden. Want op het moment is er nog niet voldoende zekerheid over wat er met een product zonder PVC gebeurt." En bij de druktechnieken wijst Schmitz ook niet per definitie de solventdruk met de vinger: "Voor mij is dat een van de beste technieken om zeildoek mee te bedrukken. We compenseren dat door ons energieverbruik heel strikt te beheren en door de latexdruk te laten groeien."

Werkomgeving

Bij de duurzame ontwikkeling wordt ook rekening gehouden met het welzijn van de werknemers in het bedrijf. Bij Van der Poorten is de productiehal gebouwd om de geluidsoverlast van de machines te beperken en om een goede geluidsisolatie te garanderen. Bovendien zijn de machines van een kap voorzien om de geluidsemissies te beperken. Een vergelijkbare aanpak zien we bij de digitale drukkerij Schmitz. Ook bij de uitrusting worden maatregelen genomen om het welzijn van de werknemer te garanderen: "Alle printers die we kopen, moeten gesloten zijn en van een afzuigstelsysteem voorzien zijn, op de latexprinter na. Dat is niet de goedkoopste oplossing, helemaal niet, maar het welzijn van de werknemer maakt deel uit van onze duurzame aanpak."

Het afvalbeheer

Wanneer we het over het milieu hebben, kunnen we aspecten zoals het sorteren en recycleren van afval niet over het hoofd zien. De Belgische wet schrijft ondernemingen voor om een goed afvalbeheer te organiseren. Maar binnen drukkerijen volgt

men een voor de sector specifieke aanpak die verder gaat dan de gewone normen. Bij Van der Poorten worden niet alleen het papier en het afval op basis van solvents gerecycled, maar ook de drukplaten in aluminium. "De leverancier zelf recupereert de aluminium platen. Die vertonen zo weinig schade dat ze nog een tweede leven kunnen krijgen. Al ons afval wordt gesorteerd en gerecycled."

Bij Schmitz worden er ongeveer 14 grondstoffen gesorteerd en gerecycled, onder andere papier/karton, soepel en stijf PVC,

kunststof films, Dibond, pallets in hout, enz. "Echt alles wordt gesorteerd en getraceerd. Door te sorteren, krijgt ons afval een tweede leven." Volgens de resultaten van 2014 is drukkerij Schmitz erin geslaagd om het totale gewicht afval met 44% te verminderen, een resultaat dat meer bepaald te danken is aan het feit dat minder vinyl aangekocht wordt. En ongeveer 64% van het afval wordt gerecycled. Bruno Schmitz: "De inschiet van de machines, het snijafval (van panelen) en het slechte beheer van afval zijn de grootste afvalbronnen. Om dat te vermijden, hebben we nieuwe formaten voor onze voorraden gecreëerd. Panelen op maat zijn weliswaar duurder, maar dat winnen we terug door ons afvalbeheer."

De leveringen

De afgewerkte producten leveren, dat is wellicht het aspect waar het milieuschoentje het hardst wringt. De drukkerijen moeten zich immers aan de termijnen houden die de klant vraagt. "Voor ons vormen de levertermijnen een zwaard van Damocles, terwijl ze voor koerierdiensten een goudmijn zijn. Ideaal zou zijn dat we alles op hetzelfde moment kunnen leveren, maar de klant blijft koning," zegt Bruno Schmitz. "Wel hebben we het aantal leveringen door onze leveranciers beperkt door grotere voorraden aan te houden." Onlineprinters garandeert op zijn website een CO₂-neutraal transport van elke levering dankzij zijn logistieke partner. Net als de drukkerij Van der Poorten die voor de meeste verplaatsingen een elektrisch voertuig gebruikt. ■

Sorteren: kunststoffen bij Schmitz en papier bij VdP.

